Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036
УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XCII Ч. 147. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 3-го СЕРПНЯ 1985 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, AUGUST 3, 1985 No. 147. VOL. XCII

УАВетерани в Дітройті влаштовують віче

Воррен, Миш. — Українсько-Американські Ветерани організують громадське віче в обороні доброго імени українців в п'ятницю 9-го серпня ц.р. о годині 7:30 вечора в залі школи Непорочного Зачаття при 29500 Вестбрук у Воррені.

Доповідачами будуть: Лідія Дем'янюк, дочка Івана Дем'янюка, Марк О'Конор, який є адвокатом І. Дем'янюка, і Ігор Ольшанівський, голова організації Американці в Обороні. Людських Прав в Україні.

Вічем провадитиме д-р Мирон Куропась, заступник головного предсідника УНСоюзу і крайовий зв'язковий між етнічними групами організації Американці в Обороні Людських Прав в Україні. Організатори закликають громаду до участи.

Під час поминальних днів в Римі відбудеться зустріч молоді

Рим. — Ад-гок Комітет Апостолату Молоді в Чикаго запрошує українську католицьку молодь світу на збірання молоді з нагоди першої річниці смерти Блаженнішого Патріярха Йосифа, яка відбудеться у вівторок, 10-го вересня ц.р., під час поминальних днів у Римі в приміщенні Малої Семінарії.

Програма включає одноденну зустріч молоді, яка включатиме: дискусійні групи, цікавий панель, ранні і вечірні молитви та товариські розваги. Темою зібрання молоді є „Місце молоді в Українській Католицькій Церкві".

Вийшла праця про вплив українців на російську культуру

Едмонтон, Альта. — Канадський Інститут Українських Студій при Альбертському університеті недавно проголосив випуск нового видання — історичної монографії п. н. „Український вплив на російську культуру в 1750-1850 роках" авторства д-ра Дейвида Сондерса.

Д-р Д. Сондерс є лектором історії в Нюкестл університеті в Англії, і ця праця є виправленим виданням дисертації, яку він написав в Оксфордському університеті.

Монографія базована на наукових дослідженнях архівів в Москві і Ленінграді.

Книжку можна купити в паперовій обкладинці за 14.95 і в тканній обкладинці за 19.95, пишучи на адресу: University of Toronto Press, 5201 Dufferin St., Downsview Ont., M3H 5T8.

Приятелі українського Гарварду поширюють памфлети

Кеймбридж, Масс. (ФКУ). — При кінці червня ц.р. Товариство Приятелі Українського Гарварду (ПУГ) як спеціяльному організаційному засіданні покликало до дії робочий комітет Тисячоліття. ПУГ об'єднує в своїх членських рядах українців молодшого покоління. Це в більшості колишні студенти Літньої Школи Україністики в Гарвардському університеті.

Комітет, що в його склад увійшли д-р Л. Гайда, М. Лоза, Б. Гудзик, Тамара Нері, Оксана Процик, Лідія Стецик (від ФКУ), проф. Ф. Сисин, очолила д-р Гльорія Єдинак. Обговорено цілі комітету, які здійснюватимуться завдяки відданості та пильній праці цілої низки активних членів ПУГ.

Головним зусиллям буде продовжування публікацій памфлетів, летючок і брошур на тему Тисячоліття Християнства України, вказуючи на важливий вклад української культури та релігійного розвитку в скарбницю вселенського християнства.

У серії „Тисячоліття" досі появилось друком шість брошур та дві летючки. Ці памфлети є короткі, в англійській мові, приступно редаговані. Їх розсилається в першу чергу до неукраїнських церковних спільнот, газетам, журналам, радіо-коментаторам, громадським установам й урядовим чинникам в Америці та Канаді, як теж і до інших англомовних країн у світі. Метою того висилання є ширення інформацій про недалекий вже християнський ювілей України.

Памфлети атрактивні, де котрі ілюстровані і недорогі. Радиться теж і українським установам, душпастирям, активним громадським діячам набувати ці видання ра розповсюджувати їх у своєму американському довкіллі. Їх можна замовляти, пишучи до: HURI, 1581-1583 Massachusetts Ave Cambridge, Mass. 02138.

Владика В. Лостен жертвує 10,000 дол. на Гарвардський Проєкт

Стамфорд, Конн. (1ЯХ). — Представники Ділового Комітету Тисячоріччя Хрищення Руси-України — Гарвардський Проєкт відвідали Владику Василя Лостена тут в його приміщеннях і відбули з ним довшу розмову про Тисячоріччя Хрищення Руси-України та про Гарвардський Проєкт зокрема. Владика Лостен відразу сказав, що він здає собі справу із важливости Гарвардського Проєкту і він зі свого боку хоче допомагати його здійсненню. Він погодився із сугестією представників Ділового комітету розіслати до всіх священників своєї епархії листа-заклик підтримувати і морально і матеріяльно згадний Проєкт.

Він уважає, що всі українці повинні включитися в ту акцію. Він теж уважає, що треба це відзначення Хрищення Руси- України проводити і на різних міжнародних форумах, і тому він вітає ідею міжнародної конференції в Італії в 1986 році та у Вашінгтоні в 1988 році, які плянує Гарвардський Проєкт. „Ми повинні і мусимо нашу правду нести в ширший світ, робити це на міжнародних форумах", — заявив Владика.

Владика В. Лостен з представниками Ділового комітету (зліва): А. Кейбіда, д-р В. Калинович, д-р С. Ворох, А. Пришляк, І. Хамуляк, Б. Робак і Д. Кордуба.

Особистий чек на 10,000 дол. на фонд здійснення Гарвардського Проєкту із своїх власних фондів — це був найкращий доказ зрозуміння Владики важливости Гарвардського Проєкту.

СОВЄТСЬКА РЕПТИЛКА КАЖЕ, ЩО Ю. ШУХЕВИЧ „ПОКАЯВСЯ"

Київ. — У київській газеті ці „Вісті з України", що її кожнотижнево видає так зване Товариство культурних зв'язків з українцями за кордоном, установа тісно пов'язана з державними органами безпеки КГБ, появилась у числі 28-му (липень 1985) статтейка Олександра Савчука п.з. „Прозріння". У статтейці, яка є насичена ненавистю до „українського буржуазного націоналізму", мова йде про нібито „покаянну заяву" Юрія Шухевича, сина головного командира Української Повстанської Армії (УПА) Романа Шухевича — Тараса Чупринки.

Ю. Шухевич

Ю. Шухевич, від 15-го року життя в'язень совєтських ГУЛагів, людина, якою „займалися" такі відомі в Україні КГБісти, як Климентій Євгенович Гальський (Клим Дмитрук), старшина львівського відділення КГБ, який коротко перед звільненням Ш. Шухевича, їздив до Владімірської тюрми намовляти його, щоб він вирікся свого батька, засудив його погляди і його діяльність публічно і обіцяв йому за це не тільки звільнення, але привернення усіх прав совєтського громадянина.

Сьогодні, багато років пізніше, О.Савчук, цитуючи деякі уривки з „покаянної заяви" Ю. Шухевича, пригадує українцям на поселеннях у країнах вільного світу, ті страшні для Ю. Шухевича і українського народу часи переслідувань, засудів, катувань, висилки до концтаборів і „психушок" багатьох тисяч патріотів свого народу, яких совєтська диявольська система, як її слушно очеркнув теперішній президент З'єднаних Стейтів Америки Роналд Реген, не зуміла зламати, „переробити" на так званих „совєтських людей".

До речі, О. Савчук розпочинає обговорення „покаянної заяви" Ю. Шухевича від Р. Регена, зглядно від його згадки про долю цієї знищеної совєтською системою людини, у проклямації Тижня Поневолених Націй в 1984 році. „ Завважуємо, — пише О. Савчук, — що вибір кандидатури Ю. Шухевича не випадковий. Річ тому, що націоналістичні організації за кордоном останніми роками широко використовують його ім'я для всіляких провокаційних вигадок..." „На моєму столі, — пише далі Савчук, — власноручний лист Юрія Шухевича-Березинського, надісланий до редакції. Читаючи його, відчуваєш трагатьох тисяч патріотів свого народу, яких совєтсь-

(Закінчення на стор. 3)

ЗСА почали грати у відкриті карти з СССР

Вашінгтон. — Пресове агентство Ройтерса інформує, що президент Роналд Реген дуже затруднений безпідними переговорами у Женеві у справі редукції стратегічної нуклеарної зброї і для підкреслення своєї турботи і свого становища в тій справі він запросив совєтських спостерігачів до З'єднаних Стейтів Америки, де вони матимуть змогу відвідати всякі нуклеарні інсталяції і побувати на підземному випробуванні нуклеарної бомби в пустині Невади.

Речник Білого Дому Ларрі Спікс, виступаючи після заяви Президента на пресовій конференції сказав, що президент Р. Реген, який минулого року на Генеральній асамблеї Об'єднаних Націй пропонував виміну науковцями з нуклеарної ділянки з ціллю перевірити нуклеарні спроможності обох надпотуг, тобто ЗСА і СССР, затурбований, що його пропозиції совєтські лідери не потрактували повна жно. Свою пропозицію Президент ЗСА повторив ще раз в листі дорученому в понеділок, 29-го липня генеральному секретареві ЦК КПСС Михаїлові Горбачову, з яким Р. Реген, як відомо, зустрічатиметься в листопаді цього року у Женеві.

„Як доказ, що ми цю справу нуклеарної надпродукції трактуємо дуже поважно, Р. Реген долучив до свого листа запрошення для совєтських спостерігачів, які можуть привести зі собою всяку апаратуру для випробування сили вибуху тощо", — заявив Спікс кореспондентам в Білому Домі. Він додав, що Совєтський Союз досі не погоджувався на таку участь американських спостерігачів чи нуклеарних дослідників і не дав жадної відповіді на публічну пропозицію президента Р. Регена про виміну науковцями з 1984 року. Речник Уряду пов'язав запросини совєтських спостерігачів з роззброєневими переговорами в Женеві, які, нема де правди діти, зайшли в сліпий кут і представники СССР і ЗСА крутяться довкола тієї самої справи, без виглядів на будь-який поступ вперед.

Кореспонденти запитались Спікса, чи нова пропозиція Р. Регена не є часом пропагандивним маневром ЗСА, який має зробити добре враження у світі безпосередньо перед конференцією на вершинах. Він відповів, що Уряд ЗСА свідомий того, що уряд СССР напевно захоче використати цю зустріч для своїх пропагандивних цілей, але пропозиція ЗСА не є новою і не є сьогоднішньою, вона тягнеться від 1984 року і тому її не треба захоплювати до пропаганди. Крім того з пропозицією Р. Регена не пов'язані жадні передумови і що це є односторонне потягнення, яке має на меті задемонструвати добру волю ЗСА.

Уряд СССР відхилив про позицію Р. Регена.

ЗАКІНЧИЛАСЯ ГЕЛЬСІНКСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ

Гельсінкі, Фінляндія. — Міністри закордонних справ 35 країн залишили у четвер, 1-го серпня, цю фінляндську столицю, де на протязі трьох днів робилося підсумки виконання Гельсінських угод в справах безпеки та співробітництва в Європі, підписаних рівно десять років тому.

Міністер закордонних справ Фінляндії Пааво Вайрінен намагався переконати присутніх міністрів підписати офіційне підтвердження вірности своїх країн принципам Гельсінських угод. Але ЗСА, Канада і більшість західньоєвропейських країн відмовилися підписувати будь-які документи, мотивуючи це тим, що країни комуністичного блоку порушували і порушують взяті на себе зобов'язання.

В заключному слові П. Вайрінен сказав: „Нинішня зустріч показала, що, хоч спостерігаються деякі позитивні зрушення, багато питань залишаються невирішеними і багато ще треба зробити, щоб зміцнити безпеку і співробітництво і вирішити проблему пошанування прав людини. Ця зустріч продемонструвала вірність всіх країн принципам Заключного акту угоді і підтвердила їх намагання сприяти прогресові в його виконанні".

Пустий набір слів виступу Вайрінена, фрази, які нічого не означають, ще раз показали, що між демократичними і тоталітарними державами існує прірва.

Триденна конференція пройшла у взаємних нападах західніх союзників і країн комуністичного блоку. Невтральні країни закликали до припинення перегонів озброєння і встановлення добросусідських відносин.

Найбільшою подією цих трьох днів у Гельсінках політичні обсерватори вважають першу офіційну зустріч державного секретаря ЗСА Джорджа Шулца і міністра закордонних справ СС СР Едуарда Шеварднадзе. Ця зустріч показала істотні розходження між двома країнами в переважній більшості питань.

В СВІТІ

ПІВДЕННОАФРИКАНСЬКИЙ уряд заборонив масові похорони, які дають можливість африканським негрям збиратись у великій кількості і дуже часто такі похоронні відправи перетворюються у політичні демонстрації проти расистського білого уряду, політика апартаїду якого створила небезпечну ситуацію започаткування громадянської війни в Південній Африканській Республіці. Єпископ Англіканської Церкви і громадський діяч Десмонд Туту назвав таку заборону це одним обмеженням громадянських прав місцевого населення.

УРЯДОВА САЛЬВАДОРСЬКА АРМІЯ заатакувала позиції тієї партизанської фракції, яка взяла була на себе відповідальність за недавні вбивства сальвадорців і шістьох американців. Ця атака дала нагоду секретареві Департаменту оборони Каспарові Вайнбергерові скласти гостру заяву перестороги для тих терористичних груп, які плянують в майбутньому виступи проти американських громадян. Не зважаючи на те, що уряд Ель Сальвадору не дуже погоджувався з такою заявою Вайнбергера і назвав її передчасною, інші політичні кола і держави вважають, що сама перестрога була на часі, бо вже наресті треба розпочати протиакції у відповідь на терористичну діяльність антидемократичних сил у світі.

ЗАГАЛЬНО ПЕРЕДБАЧАЮТЬ, що президент З'єднаних Стейтів Америки Роналд Реген накладе вето на законопроєкт про застосування економічних санкцій проти Південної Африки, якщо такий законопроєкт перейде в обидвох палатах Конгресу. Адміністрації Р. Регена не подобається, що Конгрес забагато вмішується до практичної політики і не бажає вислухати аргументів урядових дорадників й спеціялістів, які кажуть, що Москва тільки чекає на економічну кризу в Південній Африці, бо тоді закологти можна буде легко перетворити на громадян саку війну і таким чином створити ще одне запальне місце в світі.

ПЕРШЕ ВРАЖЕННЯ від зустрічі з новим совєтським міністром закордонних справ Едуардом Шеварднадзе є в загальному позитивне і прихильне. Він є відкритим, охоче прислухається до думки інших, приязно усміхається у противагу до замкненого в собі і вічно насупленого колишнього Андрея Громика. Подібне враження винесла зі зустрічі з Шеварднадзе також американська делегація на відзначенні 10-річчя підписання кінцевих Гельсінських угод в Гельсінках, Фінляндія. Делегацію ЗСА, як відомо, очолював державний секретар Джордж Шулц.

КУБИНСЬКИЙ ДИКТАТОР Фідель Кастро, крім революціонера і поширювача революційних ідей в Африці і Південній Америці, скоро стане автором трьох книжок. Як стало відомо люди Кастра підписали з американським видавництвом Саймон і Шустер договір про видання трьох книжок Ф. Кастра. У першій книжці Кастро говорить про занепад релігії і неефективність дії церковних організацій; у другій розповідає про розвиток країн Третього світу, а змісту третьої книжки покищо не називається.

АМЕРИКАНСЬКІ РОЗВІДЧІ чинники заявили, що вони мають наглядні докази про замішаність сандиністів в Нікарагуа в терористичну діяльність в Гондурасі, Ель Сальвадорі й інших центральноамериканських країнах. Наприклад, сандиністи змовлялися з лівими елементами в Гондурасі про вбивство американських вояків під час спільних американсько-гондураських військових маневрів. Розвідка, довідавшись про заговір, своєчасно перешкодила плянам сандиністів, а гондураських комуністів і скрайньо-лівих загорівників виарештувала.

ЧУЖИНЦІ, ЯКІ У ПОСПІХУ покинули Уганду і переїхали до сусідньої країни Кенії, розказують про страхіття терору, грабунки, насилування, ліквідацію майна, вбивства цивільних осіб тощо в тій країні, у якій тепер господарить військова хунта, яка перехопила владу в свої руки і усунула від влади дотеперішнього президента Мільтона Оботе. Крім того в Уганді розпочалась міжфракційна і міжплеменна війна, яка є нещастям для тієї країни.

З ПЕНТАГОНУ ПОВІДОМИЛИ, що нові правителі Судану відмовились взяти участь у спільних американсько-суданських військових маневрах на Близькому Сході в наступному місяці. Рішення про спільні маневри було зроблено в Судані перед державним переворотом і Пентагон бажав впевнитись чи нові проліві і прокомуністичні елементи, які перехопили керівництво в країні, готові продовжувати співпрацю із ЗСА. Довідавшись про рішення Судану конгресові комісії, які рішають про уділення допомоги для закордонних країн, покищо відклали обговорення справи виділення допомоги для Судану.

Москва настоює на прийнятті мораторіюму запропонованого М. Ґорбачовим

Москва. — Совєтський Союз, не зважаючи на негативне становище З'єднаних Стейтів Америки щодо припинення продукції і випробування всякої нуклеарної зброї на п'ять місяців, так званого мораторіюму запропонованого недавно генеральним секретарем ЦК КПСС Михаїлом Горбачовим, настоює, щоб Адміністрація президента Ронал да Регена змінила свою думку, що створить, мовляв, цілком іншу, більш приязну атмосферу у відносинах між СССР і ЗСА.

На пресовій конференції в Москві, з участю західніх кореспондентів, перший заступник міністра закордонних справ Георгій М. Корнієнко гостро скритикував становище Уряду ЗСА до совєтської пропозиції кажучи, що треба надіятися, що Вашінгтон не сказав ще останнього слова в тій справі.

Як відомо, М. Горбачов заявив в понеділок, 29-го липня, що СССР зупинить всякі випробування нуклеарної зброї, включно з атомовими вибухами під землею, 6-го серпня ц.р., у 40-ву річницю скинення атомової бомби на японські міста Гірошіму і Нагасакі і цей стан тривatиме до кінця цього року. Він закликав Уряд ЗСА піти слідами СССР, хоч, як завважили політичні спостерігачі, пропозиція М. Горбачова не позбавлена суто совєтської пропаганди, бо вже сама згадка про Гірошіму вказує на антиамериканський тон у пропозиції совєтського лідера.

Уряд ЗСА, зараз таки після опублікування пропозиції Горбачова, відкинув совєтський заклик кажучи, що контроля такого мораторіюму є майже неможлива в теперішній ситуації і при такій совєтській настанові до Заходу.

Інший учасник згаданої пресконференції Леонід М. Замятін, керівник інформаційного департаменту в Центральному Комітеті КПСС, підтвердив, що М. Горбачов є також головою Ради оборони СССР і з цього становища він має право займати становище до проблем оборони і озброєння. Замятін, подібно як Корнієнко, закликав Адміністрацію ЗСА пристати до цього пляну, завдяками якого є внести дух відпруження і дати поштовх до нових ініціятив у розброєневих переговорах в Женеві. Корнієнко, другий з черги після міністра закордонних справ Едуарда Шеварднадзе, авторитетно заявив, що СССР незабаром відкине формальне запрошення ЗСА про участь совєтських спостерігачів на випробуванні атомової бомби в пустині Невади.

Виступали ще із совєтської сторони ген. Ніколай Ф. Червов, який є членом комісії переговорів про роззброєння та інші. Всі вони говорили, як то кажуть „в один тон" — стосували тиск на Уряд ЗСА, щоб він не відмовлявся від совєтських пропозицій.

Палата Репрезентантів схвалила санкції проти ПАР

Вашінгтон. — Палата Репрезентантів 380 голосами проти 48 проголосувала в четвер, 1-го серпня ц.р., примінити економічні санкції у відношенні до Південної Африки. Остаточне рішення цілого Конгресу залежить як буде голосувати у цій справі Сенат, а його голосування відкладено до вересня тому, що противники таких санкцій в Сенаті загрозили вжити філібастер.

Сподіються, що навіть коли Сенат також проголосує такий закон, то Президент накладе вето тому, що на його думку це не є добрий спосіб робити натиск на зміну політики в ПАР.

Вміжчасі на зустрічі в десятиріччя підписання Гельсінських угод 11 західніх держав на знак протесту проти подій в Південній Африці рішили відкликати своїх амбасадорів.

Міністри закордонних справ десяти західніх країн, що належать до Європейського Економічного Ринку, як також Еспанія і Португалія, перевели в Гельсінках чотиригодинну конференцію на тему подій в Південній Африці і у висліді одноголосно рішили відкликати звідти своїх амбасадорів. Франція, що є також членом Економічного Ринку, зробила це вже минулого тижня. Проти будь-яких господарських санкцій виступають представники Великобританії і Західньої Німеччини, але помимо того вони у спільній акції погодилися відкликати своїх амбасадорів.

ПОМЕР Д-Р Н. ЛУКІЯНОВИЧ

Джерзі Сити, Н. Дж. — Сюди наспіла вістка, що в суботу, 24-го липня, в Кеймбриджі, Англія, помер д-р Нарциз Лукіянович, колишній шеф психіятричного відділу шпиталя „Народна ліченица" і проф. психології у Львові. Покійний залишив в смутку дочку Марію в Англії.

В АМЕРИЦІ

АМЕРИКАНСЬКИЙ ПРОТЕСТАНТСЬКИЙ провідник Юджін Карсон Блейк, який стремів до об'єднання протестантських спільно в ЗСА, помер в шпиталі у Стемфорді, Конн., в середу, 31-го липня, на 78-му році життя. Ю. Блейк був знаний з того, що він використовував свої високі релігійні пости для зближення протестантських церков і їхнього росту.

АСТРОНАВТИ, ЯКІ Є в однотижневому польоті міжпростірного корабля „Челленджер" повідомили, що вони не мають жадних проблем. Полет „Челленджера" почався минулого понеділка і астронавти прибирали досі багато інформацій про сонце, зорі і землю.

ПРИРОДНИЧІ НАУКОВЦІ нищать гнізда диких бджіл й бджіл, які дають мед в стейті Ню Йорк. Виявилось, що існує можливість, що між цими бджолами є й бджоли-вбивники. Ці бджоли прибули до північної частини Ню Йорку минулого року на кораблі з Бразилії.

УРЯД ВИЯВИВ, ЩО КОШТИ крайової опіки здоров'я зросли на 9,1 відсотка минулого року. Уряд пояснив, що це є найнижча підвишка за останні роки. Це є доброю новиною для населення, бо показується, що хоча кошти не підвищуються значно, лікарі, шпитали і опіка над хворими не погіршилися, а покращалися.

СТЕЙТОВІ УРЯДОВЦІ охорони довкілля заявили, що вже не буде потрібно обмежувати воду в стейтах, де був брак води. Виявляється, що дощі, які впали недавно на сході і помовили резервуари. Існує ще можливість, що якщо сол... вода доплила б до ріки Делавер, що це могло б забрудни... доставила води в ... Кемден ...

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda USPS (50-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members: $7.50 — 6 months, $15.00 — 1 year. Change of address - $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.
Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою — За зміст оголошень Редакція не відповідає.
Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $7.50 на 6-місяців, $15.00 — на рік. За кожну зміну адреси — $1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Господарські клопоти Америки

Президентові Регенові вдалося за своєї першої каденції перебороти важку інфляцію з такими її проявами, як велике безробіття і стагнація у помислі-торгівлі. Люди відзискали довір'я до країни, до себе, до майбутности. Рада Федеральної Резерви обнизила відсоткову стопу, зрушився будівельний рух, крамниці заповнилися крамом, і люди перестали боятися видавати готівку. Проте залишилися інші великі турботи. На перше місце поставлено редукцію астрономічно високого дефіциту, щорічного державного бюджету. За твердженням журналу „Ю.С. Нюз енд Ворлд Ріпорт" з дати 8-го липня, ц.р., коли б обом палатам Конґресу вдалося закінчити свої затяжні пересправи і дістати згоду Президента на остаточний текст нового бюджету, в якому зменшено б федеральні видатки на 56 більйонів долярів, то бюджет на 1988 рік виявить все одно ще 175 більйонів дефіциту, на 70 більйонів більше, як раніше передбачувано. Поруч із проблемою бюджету існує проблема реформи податкової системи. Очевидно, не можна поважно розглядати її, поки ще нема нового бюджету з певністю, що за стільки-то років бюджет буде зрівноважений. Реґен вимагав навіть, щоб схвалити новий Додаток до Конституції, який просто забороняв би кожночасному Урядові видаткувати більше, ніж держава отримує з податків. Це добра ідея, але у практиці нездійсненна.

Інший великий клопіт — дефіцит торговельного балянсу, спричинений головно заливом Америки дешевим краєм з різних країн Европи і ще більше з Далекого Сходу — з Японії, Південної Кореї, з Тайвану, але також з країн Південної Америки. Таємниця успіху закордонних товарів всілякого роду дуже проста: дешевий робітник у тих країнах, які в силі продукувати крам дешевшим коштом і тому й продавати його дешевше. Кілька прикладів: у 1983 році експортовано харчі і все те, що причетне до харчового промислу, на 24,166,000,000 долярів, — імпортовано ті самі продукти вартістю 144,538,000,000 долярів. Американський автомобільний промисел експортував свої автомобілі на вартість 34,168,000,000 дол., імпортовано закордонні авта вартости 61,290,000,000 дол. Таке сумне явище можливе тому, що американський робітник в автомобільному промислі заробляв рік тому коло 20 долярів на годину.

В Японії робітник в автомобільній індустрії отримує 8 - 10 долярів за годину. Система праці й продукції в Америці така, що для випродукування одного автомобіля треба 144 годин праці. В Японії продукують авто типу „Тойота" впродовж 38-ох годин. Крім того — амриканський автомобільний (і кожний інший) промисел обтяжений величезним бюрократичним апаратом. Ось так „Дженерал Моторс" затруднює у канцеляріях 134,000 осіб. Робітничі спілки і багато членів Конґресу вимагають від Президента підвищити мито на імпортовані речі, головно з Японії. Президент, тримаючись принципової філософії республіканців щодо вільної торгівлі і вільного суперництва на базі якости і коштів продукції, є проти будь-яких бар'єрів у міжнародній торгівлі. Японія вже дещо сама обмежила експорт до ЗСА з політичних міркувань.

Шукаючи виходу з цієї ситуації — деякі американські автомобільні компанії договорюються з японським автомобільним промислом про спільну продукцію, — наприклад, авто „Тойота" будуть продукувати в Каліфорнії, затруднюючи американського робітника, але стосуючи японську виробничу систему. Водночас „Дженерал Моторс" проголосив, що приступає до продукції — чи спершу дослідів — нового типу авта „Сатурн", яке перевищуватиме якістю японську „Тойоту", італійське „Фіят", німецьке „Фольксваґен" та французьке „Пужо". Ця нова фабрика має затруднити 6,000 робітників, але для зорганізування цієї продукції треба „тільки" п'ять більйонів долярів.

Не сказано у тому повідомленні, чи в американській автомобільній промисловості не прийде до ревізії „традиції", що президенти і „менеджери" трьох великих компаній — Форда, Дженерал Моторс і Крайслера — призначають собі щорічно такі високі „бонуси", що поруч з їхніми платнями вони щорічно далеко більше заробляють, як Президент ЗСА, який має платню 200,000 дол. За ті величезні заробітки мультимільйонери автомобільного (але також стилевого і нафтового) промислу покутує сірий покупець.

Микола Бараболяк

ЕВРОПА — ВПОВНІ ЛЬОЯЛЬНИЙ СОЮЗНИК АМЕРИКИ ?

В циклі статтей на тему можливости порозуміння між ЗСА і СССР у справі припинення перегонів у нуклеарних зброєннях, напередодні плянованої зустрічі між Реґеном і Горбачовим, ми не згадували про чи не найважливіший фактор — ролю Европи. А про її долю тут у першій мірі йдеться. Яка настанова Европи до тих переговорів? Чи виступає Европа в конфронтації між Заходом і Сходом як уповні інтегрована частина того Заходу, чи наявні якісь коливання Европи, якась її нерішучість? За 36 років існування НАТО було чимало криз у подружжі — Америка-НАТО. Але спілка — як досі — держиться, хоч існує у підґрунті чимало елементів, які підкошують її ефективність. Із них найбільш засадничі два: оборона Европи спирається на пропозиції, що Америка заризикує спопелінням міст Америки і загибеллю хоч 100 мільйонів її населення, коли б прийшлось відбити совєтську атаку на Европу. Це відоме в політичній літературі як coupling — пов'язання долі Америки і Европи на життя і смерть. Біда в тому, що европейці мають дуже серйозні сумніви щодо того „куплінгу". Президент Реґен, щоб дещо розвіяти ці сумніви і зробити зобов'язання Америки стосовно оборони Европи більш достовірними, видвигнув проект „війни під зорями". Він наче каже: боїтесь, що, коли б ми вжили на терені Европи тактичну нуклеарну зброю, прийде автоматично до вжитку стратегічної зброї з тим кінець світу? Не лякайтесь! Совєтчики завернули б, бо ми готуємо зброю (що „під зорями"), яка буде „кулі відвертати й манастир рятувати".

На жаль, ці запевнення для европейців не надто переконливі. Вони не вірять, що на випадок нуклеарної війни можна б охоронити Америку від наслідків війни, тож і не вірять, що Америка поспішалась би на смерть, щоб урятувати Европу. Так далеко приязнь і посвята не йде...

В тій атмосфері успішна як завжди совєтська пропаганда процвітає і збирає живно. Совєти впевняють: ми зредукуємо на 25 відсотків нуклеарну зброю (вони не специфікують, який саме рід зброї), якщо Америка вирече ться своїх задумів про „зброю під зорями". Америка може собі переводити студії над тією зброєю, але її не випробовувати, бо це не дефензивна, а наспрадівс офензивна зброя. Совєти далі твердять: нині існує балянс між нуклеарними силами СССР і ЗСА. Америка хоче перехилити цей балянс на свій бік. Всі ці МХ-и, Трайденти II, Першінґи II, „літаючі" ракети — все це розраховане на те, щоб заатакувати, мовляв, Совєтський Союз. Це не оборонна, а агресивна зброя, ефективність якої має завершити „зброя під зорями". Америка очевидно відкидає ці совєтські закиди, впевняючи, що вона тільки доганяє совєтів, надробляє те, що було занедбане за часів Адміністрації Картера. Европейці вважають, що Америка не повинна в переговорах надто натискати на совєтів, бо це матиме радше протилежний наслідок. Совєти відмовлять своїм громадянам хліба, а не дадуть струснути себе з того нуклеарного рівня, на який себе таким великим коштом видвигнули. Їх не спинити. Вони здатні зробити свої земні ракети — ІСВМ-ми — ще більш загрозливими, продукуючи вже випробовані найновіші ракети СС25, потужні рухомі ракети, яких не знищити преемптивним ударом. Вони готові насадити „літаючі" ракети на підводні човни, які кружляють навколо побережжя ЗСА, що було б дуже небезпечним для Америки. Совєти мають потенціял розвинути і пустити в дію софістиковані протисателітні заряди, які загрожували б американській командній сателітській системі і тому подібне.

Все це розумно і доречно сказано про ці нуклеарні зброєння. Йдеться тільки про те, щоб Европа поклала крапку над „і", сказала: оборона Европи нуклеарною зброєю не є насправді ніякою „обороною" (як це в 1982 році обгрунтували такі знавці міжнародних справ і воєнного діла, як спілка Бунді-Кеннан-МекНамара-Смит), а треба розбудовувати конвенціональні військові сили Европи і таким чином забезпечити ефективну оборону Европи від совєтської агресії та тим самим відсунути від людства мариво нуклеарного голокосту. Проблема: Европа діє, як той синок, якого батько розпестив і не привчив, що він мусить сам пробиватись у житті. Европа почувалась досі вигідно в ситуації, де її безпеку успішно гарантувала Америка і покривала кошти. Для прикладу: коли ЗСА видають на оборону 7.3 відсотка своєї продукції, коли ті ж ЗСА побільшили в останні роки кошти на оборону пересічно на 7 відсотків річно, Німеччина видає на оборону усього 2.7 відсотка своєї валової продукції, а річно побільшує видатки на що ціль пересічно 1.5 відсотка. Франція видає на зброєння 3.3 відсотка, Голляндія — 3.2 %. Америка запроектувала в бюджеті на 1986 рік на утримання в Европі неповних 12 дивізій біля 134 більйони долярів. УКонгресі є дуже затяжна боротьба, щоб заощадити в бюджеті біля 50 більйонів, а тут на оборону Европи йде майже тричі стільки. В 1983 році був проект сенатора Nunn - а, щоб скоротити американські збройні сили в Европі на 90,000 чоловік (вітяни більш-менш третину) і таким чином примусити Европу перебрати фінансовий

(Закінчення на стор. 4)

Микола Галів

ЧИ ВИ ЧИТАЛИ КНИЖКУ „УКРАЇНСЬКІ СИЛЮЄТИ"?

Тим, хто не читав книжки „Українські силюєти" Михайла Хейфеца, поручаю її прочитати. Це справді майстерні розповіді про деяких сучасних українських політичних в'язнів у большевицькому пеклі, таких, як Василь Стус, Вячеслав Чорновіл, Микола Руденко, упістів і інших. Не буде перебільшенням, коли скажу, що це розповідні перлини. Їх написав Михайло Хейфец, сам колишній політв'язень большевицьких концентраційних таборів, який під сучасну пору живе у Ізраїлі. Доля Михайла Хейфеца, жидівського політв'язня, була ласкавіша до нього, як до наших українських політв'язнів, які далі тяжко караються, але не каються, по тюрмах і засланнях большевицького пекла.

Я свідомий того, що мої перші рядки звучать реклямно, але вони не з такою ціллю написані. В першу чергу мені бажалось вже першими рядками висловити своє захоплення прочитаним і цим звернути особливу увагу читачів „Свободи" на цю вийняткову книжку, „Українські Силюети", що появилася друком 1984 року заходами видавництва „Сучасність" і „Прологу", сторін 235. Оригінальну обкладинку до книжки виконала Надія Штендера.

Книжка „Українські силюети" складається з майстерно написаних розповідей Михайла Хейфеца про ситуацію й обставини у большевицьких концтаборах для політичних в'язнів у них, зокрема українських. М. Хейфец є майстер розповіді, він має легкий і цікавий розповідний стиль, читаючи його книжку, ви прямо забуваєте, що це не ви самі є учасниками цих подій. Автор вже першими реченнями розповіді цупко і вміло прив'язує вашу увагу до подій і людей, про яких пише. Так мимоволі ви опиняєтесь у полоні чару майстра-розповідача.

Книжка розпочинається розповіддю про Василя Стуса, під заголовком „В української поезії тепер більшого немає..." Автор знає, що говорить. Він компетентна особа у літературі, тому і дозволив собі поставити твердження, що під сучасну пору немає більшого поета серед українців за Василя Стуса. Він мав нагоду пізнати В. Стуса у ситуаціях, у яких можна зробити точну оцінку його як людини, як українця і як поета.

Михайла Хейфеца на засланні, у Мордовії в „Дубровлагу", познайомив з українськими політичними в'язнями двадцятирічний студент Львівського університету Зорян Попадюк, який відбував 12-річний термін ув'язнення. Одним із перших знайомств для Хейфеца було знайомство із Василем Стусом. Стус встає у розповідях Хейфеца у весь свій ріст — немов витесаний з твердого каменя-граніту — красивий, неламний, непохитний; він — людина криштального хараґтеру, великого серця, широких знань.

Автор схопив всі відтіні постаті В. Стуса, майстерного творця української поезії. Хейфец пише про Стуса з великим респектом і зі зворушенням, та ставить його на найвищий щабель — короля української сучасної поезії.

Другою в книжці є сильветка Вячеслава Чорновола, якого Хейфец називає „зеківським генералом", що також має особливе значення, не без причини. Розповідь автор починає з того, як він уперше зустрівся з цим ім'ям у совєтській пресі і про засуд Чорновола, хоч у той час це авторові мало сказало. Коли ж сам Хейфец опинився на засланні і запізнався з Чорноволом, тоді зрозумів він, чому ім'я Чорновола на засланні було і є усім відоме. Хейфец розказує про Чорновола цікаві різні епізоди: Як Чорновіл кинв собі з гебістів і не раз виводив їх на „сухенько". Хейфец підкреслює багато позитивних властивостей Чорновола, але називає негативними, наприклад, „нерозважливу сміливість". Він пише про „хиби" Чорновола „...не так особисті, як національні. Це — та сама властивість, що й у Стуса: нерозважлива, самовіддана до самогубства, необрахована сміливість. Я назвав її "Тарасовим комплексом": на пам'ять про Тараса Бульбу..." В дальшому ході розповіді Хейфец наводить аргументи для підсилення свого твердження.

У розповіді багато цікавих моментів про різні окремі епізоди боротьби українського руху опору.

Якщо ж ідеться про оцінку Хейфецом Вячеслава Чорновола, то в ній вичувається якась неповність схоплення характеру цього visionного українського правозахисника, а подекуди навіть применшення. Хейфец, не зрозумівши до кінця Чорновола, змальовує його як нетямкого апаратника без вдумливої глибини, а це невірно. Ми ж бачимо Чорновола в іншому світлі: він — інтелектуальна індивідуальність і людина непохитних принципів, де йдеться про українську расію. Це все може потвердити перша книжка Чорновола „Лихо з розуму" і дальші — „Я нічого у вас не прошу", і всі його інші статті, есеї й розвідки.

(Закінчення на стор. 3)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про вакаційне читання

Літні вакації — це вимкова нагода дещо більше читати, як впродовж року, коли ми ледви встигаємо „кинути оком" на поденну газету у крутіжі зайнять, подій та праці на хліб насущний.

Справді, ще і сьогодні, хоч читання стає щораз менше популярним, бо відсуває його на задній плян телевізор, а в останньому часі — „VCR", проте багато із наших громадян стараються, а то й молодшого віку, збираючись на літній відпочинок, поміж найважливішими речами беруть зі собою декілька книжок, що їх хотіли б в тому вільному часі перечитати.

Розуміється, ті книжки є різного роду та різного змісту, залежно від характеру та віку людини, так як різні є у людей способи вакаційного відпочинку. Один любить товариство і рух, другий шукає самоти та спокою, інший роз'їжджає по незнаних місцях, ще інший найкраще відпочиває при фізичній роботі.

Коли їдеться про вакаційне читання, то важко його схарактеризувати відповідно до людини, і ніяк не можна тут уживати засади: „Покажи мені, що читаєш, а скажу тобі, хто ти є". Відомо є, що багато висококультурних осіб залюбки читає для відпочинку кримінальні романи, інші любуються у споминах з війни у фантастиці, тощо.

А на вакації береться звичайно до читання те, що даній особі справляє приємність, або книжки, які доконче „відпадає" перечитати, а не було на них часу впродовж року.

Одне певне, ніде так добре і спокійно не читається, як саме на літньому відпочинку, і тоді стає доволі часу усе, що попаде „під руку", перечитати з увагою, та ще згодом з спокою про прочитане поговорити зі знайомими.

Виявляється, вакаційне читання не обмежується однак лише до книжок, але і до газет. Розказують нам „новорічні" з вакаційного відпочинку на Союзівці, що кожного ранку стоїть там черга біля віконця адміністрації в очікуванні приходу нового числа „Свободи", а відтак читають його справді „від дошки до дошки", як ніколи в іншому часі, та ще і вимінюються думками на тему прочитаних статтей.

Значить українські журналісти, будьте напоготові, бо саме тепер, в журналістичному т.зв. „огірковому сезоні", вас читають уважніше, як звичайно. Не пишіть, отже, казкових історій про змію, чи інші події з-перед потопу світу, які ледве чи кого цікавлять, а пишіть на злобу дня.

Треба цю добру нагоду використати та порушувати більше таких актуальних тем, які хотілося б щоб дійшли до відомости і сумління наших читачів.

Тож, коли всі інші відпочивають, треба нам, журналістам, писати і ще раз писати на актуальні, хоч і часто болючі теми, щоб не проґавити шансу, яка трапляється дуже рідко. Бо українському людинові, що читає, треба тепер дуже дорожити.

О—КА

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ВОНИ НЕ МУСІЛИ

У зв'язку зі статтею-звітом Л. Дражевської у „Свободі" про доповідь в УВАН на тему літературний рух під час першої большевицької окупації Галичини, де авторка цитує слова прелегента, мовляв, що Спілки Письменників треба було належати, бо інакше не друкували, пригадалися мені слова Олени Звичайної, з якою я колись виступала в Нью Йорку. Вона тоді сказала: „Ми з чоловіком до профспілки письминників не належали й не друкувалися, щоб не славославити партії, 'вождя' і 'старшого брата', а працювали на фабриці для прожитку".

Честь і слава тим письменникам, що відмовилися від користей такої приналежности, включно з виданням творів, але не втратили своєї людської й національної гідности й не писали про Сталіна.

Міра Гармаш
Філядельфія, Па.

Дописи з життя громад, установ, організацій, інституцій чи осіб, включно з посмертними згадками-некрологами, мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали на друкарській машинці і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками і писати розбірливо (дехто розуміє що вимогу як писання великими літерами, написаді літери мають бути малі, але великі проміжки поміж рядками, щоб було де поправити речення, якщо зайде потреба). Дописи слід надсилати до редакції до десяти днів після описаної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи і правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища у своїх матеріялах, не скорочуючи їх. У випадку англійських назв чи прізвищ слід подати їх і по-англійському і по-українському. — Редакція.

Оксана Сосновська

НА ПРОЩІ ДО КРАЇНИ СЕМИ ЦЕРКОВ

V

Закінчення

Яке ж було наше здивування і радість, коли, порівнявшись з групою туристів, що якраз йшла напроти, ми почули українську мову. Виявилось, що це були наші лікарі з Америки, які у своїй турі з Ефезу до Стамбулу по дорозі зупинились у Пергамі. Ось я впізнала давнього знайомого, що з медицини в Німеччині, якого не бачила багато років, інші прочани пізнають своїх знайомих, нав'язується розмова, одні одних вітають, розпитують, знайомлять з іншими. Ледве наші гіди нас розлучили, бо час не стоїв і треба було поспішати.

Вдолині, недалеко дороги на акрополь, задержуємось ще біля могутніх мурів, залишків серапіону, що згодом був перемінений на базиліку — одну із семи церков Апокалипси. До її провідника звертався св. Іван Богослов словами своїх об'явлень: „Це говорить той, хто має меч двосічний, гострий: знаю,де живеш — там де трон сатани. І держиш ім'я і не зрікся віри моєї... Але маю проти тебе трохи, бо там є у тебе ті, що держаться учення Валаама... Покайся отже..."

Церква в Пергамі містилася найдальше від Ефезу, приблизно 200 кілометрів від нього на північ, а п'ять інших церков були розкинені на схід і північний схід у невеликій відстані одна від одної. З церкви в Тіятирах (тепер село Акізар) залишились тільки кам'яні бруси і різьблені фрагменти колюмн, хоч вона перетривала ще до XV століття. Такі ж самі залишки і церкви в Лядикеї, а втім і з цілого колись славного міста; до її провідників писав св. Іван, що „ні зимний ти ні гарячий!... Бо кажеш, багатий я і в нічому потреби не маю. ... Тож будь ревний і покайся". Пропало також місто Сарди, колись столиця Лідії. Там збереглися тільки колюмни старинної святині Артеміди і поруч невеликa спорудa з цегли і каменю, що була колись церквою. Їй говорив Іван Богослов у посланні: „Знаю діла твої... Ніби жива ти, а мертва ти. Будь чуйною і укріпляй решту, що їй скоро померти, бо я не знайшов твої діла завершеними перед Богом моїм... слухай, збережи і покайся..."

Церква у Смирні, друга із семи, була на вершку свого розвитку в II і III століттях, хоч недовго перед тим смертю мученика загинув її єпископ св. Полікарп. До неї були писані слова послання: „Знаю твоє горе і твою вбогість, а в тім ти багата... Будь вірна до смерти і дам тобі вінець життя". Колишня Смирна, це теперішній Ізмір, найбільша турецька пристань над Егейським морем. Місто велике, зовсім модерне на європейській лад; у старій частині зберегліся залишки агори, а трохи за містом цілий комплект старо-римських будівель, первісної церкви Апокалипси і синагоги з трохи пізніших часів.

У містечку Алаесгір ми якось не могли натрапити на руїни церкви Апокалипси. Наш гід, у цьому випадку не дуже добре поінформований, зупинив автобус на краю містечка біля якихось давніх валів. Ми і не зчулись,як довкола нас згромадилось показне число цікавих підлітків і чоловіків, а один середньошкільник, що знав трохи німецьку мову, второпавши в чому справа, допоміг нам зайти куди треба. Таку ввічливість і приязність тутешніх людей ми вже стрічали й перед тим у різних місцевостях, де зупинялись на відпочинок і перекусу. Особливо молоді студенти, що знали трохи англійську мову, підходили до нас, починали розмову, розпитували нас про Канаду та радо відповідали на наші питання. Так от ми знайшли цегляні руїни досить великої церкви, що її провідникові писав колись св. Іван Богослов: „Знаю тебе: ти не сильний, але ти старався бути послушний... то я тебе збережу від години спокуси, що має прийти на вселенну..."

Отож, побувавши на місцях і руїнах шести церков, ми накінець прямували до сьомої, чи радше першої з них, в Ефезі. Ефез — це найдавніше і колись найбільш славне і багате місто Малої Азії. Воно заснувалось кількадесять століть до Христа при гирлі ріки Кайстерс, що впадає до Егейського моря. Але те місце виявилось не дуже щасливим, бо ріка наносила у пристань багато намулу, що зчасом творив там багнища, де розповсюджувалась малярія. Через те місто було змушене переноситися кількакратно в інше місце. Найбільшого розвитку досягло третє з черги місто, що існувало в час грецько-римської епохи. Воно мало тоді приблизно 250,000 населення і було найважливішим центром після Атен і Риму.

Археологічні розкопи, що почалися понад сто років тому, відкрили навдивовижу добре збережені руїни Ефезу, хоч була це незначна його частина. Унікальність його і в тому, що він зберігся в цілісному вигляді, не потривожений пізнішим будівництвом. Там добре збереглися вулиці викладені мармуром, залишки колись могутніх святинь, бібліотеки, агори, лазні, тримфальна дорога імператора Аркадія, що вела з пристані до великого театру на 24,000 глядачів. Руїни ці роблять могутнє враження.

Та нас цікавили передусім залишки християнського Ефезу. Тут десь від 42 року проживав св. Іван Богослов до часу ув'язнення на острові Патмос, а після звільнення знову повернувся до Ефезу, ідживши глибокої старости, помер при кінці I століття. Тут на початку 50-их років перебував двічі і навчав св. апостол Павло. Згодом Ефез, замінивши культ Артеміди на культ Пречистої, став християнським центром, звідки ширилось світло Христової віри. Яке велике значення мав він для християнства у перших віках,свідчить хоч би цей факт, що він був місцем 3-го і 4-го Вселенських соборів у 431 і 449 роках. Обидва вони відбулися у Базиліді, присвяченій Пречистій Діві Марії. Її руїни залишилися досі кілька кілометрів від старого міста і на цьому місці правдоподібно стояла перша християнська церква Апокалипси. Над могилою св. Івана перші християни поставили церковцю, а в VI столітті імператор Юстиніян здвигнув там же величаву базиліку з вівтарем над гробом святого. У тому часі місто почало втрачати своє значення через маляричні умови, що знову заіснували; багато мешканців покинуло його назавжди, а частина перенеслася побіч базиліки св. Івана, де ще й досі існує мале містечко під теперішньою назвою Сельцук.

(Закінчення на стор. 3)

Про „Жнива розпачу"

У Трентоні, Н.Дж., в п'ятницю 12-го липня, ми мали нагоду побачити документальний фільм „Жнива розпачу". Ініціятором цього фільму була катедра св. Володимира в Торонто, Онт., створив його Український Голододослідницький Комітет у Канаді, а продуцентами були Юрій Луговий та Славко Новицький.

Фільм „Жнива розпачу" зробив на присутніх потрясаюче враження. Мимо неідеального озвучення, монтаж його зроблено дуже добре. Че ж треба більших доказів, щоб переконати світ про найбільшу в історії людства трагедію, трагедію українського народу? А той світ і досі затуляє очі і вуха, щоб не знати і іншим унеможливити довідатися про ту страшну правду, про нечуваний злочин.

Американський консервативний журнал „Нешенел Рів'ю" видавцем і редактором якого є Вілліям Баклі, відомий із своїх сміливих і безкомпромісових виступів у пресі і телебаченні проти комунізму та імперіялістичної політики і терору Москви, помістив дня 26-го липня ц.р. інформативну статтю про фільм „Жнива розпачу".

Подаємо зміст у вільному перекладі: „Нарешті, після більше 50 років, появився фільм про голод в Україні в 1932-33 роках. Це є 57-хвилинний фільм про страхіття штучно створеного голоду в Україні. Совєтські екстермінатори не є такі винахідливі як німецькі нацисти, вони замкнули границю України, щоб ніхто не міг втекти звідти і щоб ніхто не міг доставити хліба ззовні. На Заході не створено пісень, кінозірки не відвідували місця трагедії, а більшість західніх кореспондентів навіть заперечували існування голоду. Між 5-9 міл. українців померло. Дотепер Совєти зуміли скривати про штучно створений ними голод, але нарешті правда виходить наверх. Цей фільм уже бачили в Західній Європі і Канаді. Хоч цей фільм був нагородженій на Міжнароднього фільмовому фестивалі, він досі не має доступу до американського екрану. Саме тепер, закінчує автор, коли під впливом совєтів на режим Етіопії люди там вимирають з голоду, фільм „Жнива розпачу" є дуже актуальним. Він вартий, щоб американці його побачили."

Часом варто повчитися в інших народів, хоч би у жидів. Вони доклали багато зусиль і про їхній голокост знає ввесь світ, навіть вчать про нього в американських школах.

Наш голокост виявлявся по-різному. Совєти, щоб вигубити нас, видумали боротьбу проти ворогів народу", створили штучний голод, єжовщину з багатьма Вінніцями і т.п. Потім німці: вони масово винищували мирне населення, військово-полонених, насильно вивозили на рабську працю до Німеччини молодь і підростків, запроторювали до кацетів кращих синів і дочок нашої нації. Історики оцінюють наш голокост від 1918 року на 40-60 міл. людей. Одні і другі на нашій землі брутально нищили наш народ, руйнували наші міста, історичні пам'ятки нищили або грабували. Ми не були пасивні: наш гордий і воелюбний народ ставив ворогам опір. Ми мали геройчну УПА, ми маємо дисидентів, які і сьогодні борються за права свого народу. І над тими, що доконали і досі чинять злочини супорти нас, немає судових процесів і ніхто нам не платить відшкодувань.

Поява „Жнив розпачу" є заслугою невеликого гурту людей. Вони створили - честь їм за це - цінний документальний фільм, який дістав нагороду і попаде до архіву. Цього абсолютно замало. Тепер ми всі мусимо допомогти цей фільм розповсюдити. Є також його відеозапис. Закуповуймо його, показуймо своїм і чужим, даруймо університетам та бібліотекам. Це можуть робити як окремі особи, так і організації. Домагаймося у сіток телебачень місця для себе.

Розповсюджуючи фільм, ми також допоможемо покрити кошти його продукції і уможливимо продуцентам працювати над іншим проєктом. У цьому багато може допомогти наша молодь. Кожного року в Америці і Канаді відбуваються крайові з'їзди Пласту, СУМА та ОДУМ. У нас багато талановитої молоді. Чому б не влаштувати спільний фестиваль молоді з концертом, на взірець американського? Такий фестиваль, крім приємности, принесе трохи розголосу і грошей, яких нам саме тепер так потрібно, щоб боронитися перед нападами і ширити свою правду.

Фільм можна замовляти: Ukrainian Famine Research Committee, 620 Spadina Ave, Toronto, Ont. M 5 S 2H4, Canada.

Випозичення відеозапису коштує 100 ам. дол., а купленння його на власність 960 ам. дол.

Б. Скорупська

Д-р ПЕТРО АНДРІЙ РІВЕС

дипломований Американським Бордом родинної медицини (Family Medicine)

повідомляє про

ВІДКРИТТЯ ЛІКАРСЬКОЇ ПРАКТИКИ

при

78 Amboy Ave.
Metuchen, N. J. 08840
Tel. (201) 548-4365

Години прийнять за попереднім домовленням.

Комітет Оборони Української Спадщини

та

Головний Екзекутивний Комітет Українського Народного Союзу

закликає Вас

СКЛАДАТИ ПОЖЕРТВИ

на його працю та акції для

1. **Поширювання правди про Україну**
2. **Поборювання очорнювання та знеславлювання українців**
3. **Оборони громадських прав українців**

Пожертви просимо пересилати чеками, або поштовими переказами на:

Ukrainian Heritage Defense Fund
c/o Ukrainian National Association
30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

враз із виповненим вирізком цього заклику.

Просимо подати суму пожертви, своє ім'я, прізвище та адресу.

Сума пожертви $.....

.....
ім'я та прізвище

.....
число дому, вулиця

.....
місцевість стейт поштовий код

50,000 ДОЛ. ЗА 10 ДОЛ.

У ВІЦІ ВІД 25 РОКІВ ЗА 10 ДОЛ.(МАЙЖЕ 33 ЦЕНТИ ДЕННО) МІСЯЧНОЇ ВКЛАДКИ МОЖНА ЗАБЕЗПЕЧИТИСЯ НА 50,000 ДОЛ., ПРИДБАВШИ 5-РІЧНУ ТЕРМІНОВУ ГРАМОТУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ. ПО ІНФОРМАЦІЇ СЛІД ЗВЕРТАТИСЯ ДО МІСЦЕВИХ СЕКРЕТАРІВ, АБО ПИСАТИ ДО ГОЛОВНОЇ КАНЦЕЛЯРІЇ УНСОЮЗУ В ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ.

Конкурси українського літературного фонду ім. Івана Франка

Правління Українського літературного Фонду ім. І. Франка в Чикаго подає до відома всім нашим письменникам, що проголошений 4-го грудня 1982 року 7-ий Літературний конкурс на найкращі твори, що вийшли друком в роках 1982-84 є все ще актуальний. З різних обставин продовжено надсилку творів до кінця жовтня 1985 року.

Призначені нагороди за українські прозові твори: 1-ша — 1,750 дол., 2-га — 1,250 дол., 3-тя — 750 дол; за поетичні твори: 1-ша — 1,750 дол., 2-га — 1,250 дол., 3-тя — 750 дол.; для дітей і молоді: 1-ша — 1,000 дол., 2-га — 750 дол., 3-тя — 500 дол; за драматичні твори: одна нагорода - 1,750 дол., за переклади в чужій мові дві нагороди: перша — 1,500 дол., 2-га 1,000 дол., за музичний твір в пам'ять С. Людкевича — 1,500 дол., за працю в чужій мові з українською тематикою — 1,500 дол., за працю з історії України — 1,500 дол. (В розпорядженні УІТ).

Для письменників в Україні — поезія і проза — 2,000 дол.

Автори з української літератури мають прислати по вісім примірників своїх творів, всі інші ділянки тільки по чотири. Все листування просимо пересилати звичайною поштою на адресу секретаря, яку подаємо нижче. Роздача нагород запланована на травень 1986 року.

У зв'язку з 1000-літтям Хрищення України — проголошуємо одночасно 8-ий конкурс на твори: 1. лібретто до опери — нагорода 2,000 дол., 2. драматичний твір — нагорода 1,500 дол., 3. п'єса для дитячого театру — нагорода — 1,000 дол.

Тема творів: "Героїка боротьби українського народу за суверенну християнську Україну".

Три примірники твору, друковані або машинопис, просимо присилати на адресу секретаря не пізніше, як до кінця 1986 року. Роздача нагород в грудні 1987 року.

Для Українського Історичного Товариства призначено дві нагороди: один історичний твір з тематикою 1000-ліття і другий науковий. Нагороди, як і перше по 1,00 дол.

За правління УЛФонду ім. І. Франка

Адам Антонович — голова
Рома Турянська — секретар
Адреси: A. Antonovysh, 222 W. Eric St., Chicago, III. 60612, R. Turianska, 2346 W Superior St., Chicago,111. 60612.

Семінар вищої техніки гри на бандурі в Ню Йорку

Школа Кобзарського Мистецтва в Ню Йорку, адміністратором якої є Микола Чорний, влаштувала курс вищої техніки гри на бандурі. Курс тривав від 30-го травня до 4-го червня. Учителем був бандурист Віктор Мішалов з Австралії.

Кількість учасників свідчила про велике зацікавлення до вивчення нового способу гри на бандурі. Учасниками курсів були студенти Школи Кобзарського Мистецтва та члени ансамблю „Гомін степів".

Лекції відбулися в приємній товариській атмосфері, де учасники, дякуючи персональній увазі вчителя до кожного, змогли опанувати нову техніку. В. Мішалов продемонстрував основу Київської гри, суть якої полягає в видобуванні звуків за допомогою особливого способу щипання струн, що називається „щипок". Досі в Америці у школах гри на бандурі здебільшого уникали цієї методи. Учасники випробовували „щипок" на своїх чернігівських та полтавських бандурах.

Бандурист-віртуоз показав на практиці як вживати київську техніку гри знайомим та іхнім родинам під час концерту в останній вечір курсу. Він виконав виключно інструментальну музику з творів Китастого, Дремлюги, Генделя, Баха, Бортнянського, М'яскова, Баштана та власні обробки народних пісень.

В ділянці української народної музики бандура завжди мала важливе місце, зокрема сьогодні на поселеннях. Історія її розвитку пізначається виникненням різних шкіл гри (наприклад: зінківська, чернігівська, богодухівська).

Гнат Хоткевич на почтку XX століття перший працював над удосконаленням конструкції бандури та гри на ній, таким способом створюючи новий зразок цього інструменту. Сучасна київська бандура це одне з завершень інструментальної конструкції цього століття. Вона різниться від своїх прототипів не тільки своїм зовнішнім вигляд дом, але й способом грання. Бандуристи сучасної України часто застосовують київський спосіб гри на бандурі.

Курс вищої техніки гри на бандурі відбувся дуже успішно завдяки вмінню В. Мішалова передати учням своє знання. Зокрема учасники висловили потребу влаштування довшого курсу-табору,де завдяки ближчому контактові з молодим учителем, зацікавлені могли би ще більше довідатися про київську техніку гри на бандурі.

Курс відбувся завдяки фінансовой допомозі Ню Йоркської ради в справах мистецтва.

Лаврентія Туркевич

ВОЛОДИМИР БАРАГУРА

КАЛИНОВИЙ МІСТ

збірка споминів — розповідей із дитячих років у Немирові, із життя учнів Яворівської гімназії в 1922-28 рр.

Мистецьке оформлення **Зеновія Онишкевича**

220 стор., ціна $12.00, порто $1.00. Мешканців стейту Ню Джерзі зобов'язує 6% стейтового податку

Замовляти
SVOBODA BOOK STORE
30 Montgomery Street
Jersey City N.J. 07302

Чи ви читали...

(Закінчення зі стор. 2)

Несподіванкою для Чорновола, як підкреслює Хейфец, був арешт Микола Руденка, який до того займав високі совєтські посади і був навіть обран „благонадійним". Тут Хейфец подає цікаві фрагменти, які розказував Микола Руденко, коли опинився на засланні. Розказав, як зник син Сидоренка, другого секретаря ЦК КПУ, що його незручно вдарив син Семичасного (експолова всесоюзного КГБ) і забив. Так само цікаві й інші історії з життя партійної Верхівки у Совєтському Союзі, яку М. Хейфец добре знав, тож його завваження варті уваги.

У Хейфеца є цікава розповідь про бандерівців-оунівців у розповіді під назвою — „Святі старики з України", про яких уперше довідався Хейфец від Зорянка Попадюка. Про цих українських націоналістів пише з чуттям і подивом автор, довше зупиняючись над оунівцем Саранчуком. Хейфец пише: „Саранчук так описав мені у своєму листі останю бесіду з гебістом:

— Чому ви вийхали з України?

— Бо не хочу сидіти знову.

— А за що ви збираєтесь сидіти знову?

— Я новий строк дістану за те, — пояснював йому Петро Степанович, — що вже сидів раніше. Вже настільки я вашу контору знаю. На другий захід посадите мене лише за те, що сидів першого разу..." і т.д. Хейфец пише, що Саранчука арештували за те, що він був керівником сітки Юнацтва ОУН у себе на селі. Коли розбили УПА, старі кадри пішли на Захід чи у могили, чи на Сибір. Його зробили керівником сітки дорослих. Саранчука зловили, і тому, що був малолітнім, його не розстріляли, а „гуманно" дали не 25 років строку, як дорослим оунівцям, а тільки 15 років. Хоч він і так на волю мабуть не вийде.

Автор накреслив досить широку панораму українських підпільників й упістів, хоч і не всі його підмічення зроблені зі знанням справи, знанням,яке людині сторонній, у даному випадку неукраїнцеві, не зовсім далося. Хейфец так характеризує Саранчука: „У Саранчука, селянського сина, живе високе почуття власної гідности, яке він нікому не дозволяв принижати, ні зекам, хоч і які дисидентські погони вони собі малювали б, ні адміністрації". При цьому Хейфец подав низку описів про багатьох учасників підпілля. Читаючи про цю подиву гідну поставу в концтаборах наших українських „святих дідів" — мимоволі постає, поруч глибокого співчуття до їх долі, водночас гордість за їх непохитність у любові до України.

Особливо інтересну розповідь про українське підпілля подає Хейфец під назвою — „Бандерівські сини". У цій розповіді іде мова про Дмитра Квецька, якого арештували за участь в організації Український Національний Фронт (УНФ), і засудили на 20 років. Хейфец подає цікаві відомості про УНФ та його завдання. Дмитра Квецька „етапували", себто везли з заслання на Україну — до Львова, де його намовляли, щоб він написав покаянну заяву навіть не до обласної, але районової газети, і після цього його випустять на волю. Дмитро відмовлявся і казав, що він в це не вірить, бо навіть як він напише, то влада все одно знову пошле його на заслання. Дмитро не дав себе зловити в пастку.

У цьому розділі автор згадує тєж гурток оунівців з чотирьох осіб, якими керувала Марія Попович.

Передкінцевою розповіддю Хейфеца є „Зорян Попадюк — дисидент без страху й закиду". Хейфец про Зоряна Попадюка, його особистого приятеля, написав з великим теплом і любов'ю. Зорян — уродженець Західньої України — Самбора, був одним з перших, який знайомив Михайла Хейфеца з обставинами в концентраційному таборі та з в'язнями, і завдяки Зорянові, який подав свою дружню і помічну руку Хейфецові, автор міг так добре пізнати інших українців.

Зорян потрапив у в'язницю і на заслання юнаком за поширення українських листочок патріотичного змісту. Він з природи талановитий і зарадний, у кожній ситуації давав собі раду і щиро допомагав іншим. За це Зоряна любили всі в'язні. Зорян — щиро український патріот і незвичайно мудра молода людина. Хейфец не жаліє для нього слів похвали, якими міг би найкраще представити читачам цього незвичайного українського юнака.

Свою книжку Хейфец кінчає розповіддю про Василя Овсієнка, який походив із села на Житомирщині. Овсієнка арештували, засудили і вислали на заслання за палку оборону української мови. Західній громадянин цього не може збагнути, що у большевицькій системі за рідну мову може когось чекати тюрма. Але в СССР — це дійсність. Овсієнко відсидів свій перший термін, а згодом його посадили вдруге. Сталось так, як говорив Саранчук, бо українські патріоти дістаються за грати і вдруге і втретє. І більшості з них не бачити волі...

На маргінесі прочитаного можна зробити деякі зауваження. Знаємо, що жиди на протязі довгих століть жили на Україні поруч українців, а українці поруч їх.

Дійсність є такою, що жидівські мешканці України не знали нас, а ми не знали їх; ми не знали чи не бажали знати їхніх проблем, а вони наших. Щойно на засланні спільна недоля звела нас разом, і тут жидівські дисиденти запізнавлися з нашими проблемами, а ми з жидівськими. Це виразно видно з цих цінних розповідей Михайла Хейфеца та інших жидівських в'язнів большевицької дійсности. Виходить, що українцям з жидами можна і слід співпрацювати, навіть подружитн, і взаємно собі допомагати та спільно боротися проти найбільшої тиранії у світі — большевиків. Жалко, що так пізно прийшли ми до таких заключень і що дуже мало є таких людей, що бажали б такої дружньої співпраці. Шкода, що ми ще далі живемо у діяспорі, незнаючи себе взаємно. Можливо, що зроблені добрі початки українцями і жидами на заслани будуть прикладом для наслідування не тільки там, за залізною заслоною, але також у діяспорі. Хочеться сподіватись, що Михайло Хейфец, який зараз живе в Ізраїлі, у цьому напрямі буде проломлювати людн.

ЗАПИСНИК „СВОБОДИ"

Редакції щоденника „Свобода" і „Українського Тижневика" повідомляють своїх читачів, що можна диктувати оголошення, наглі посмертні згадки і термінові вістки, телефонуючи на число (201)434-7022 протягом 24 годин на добу.

Візьмім безпосередню участь у поминальних днях у Римі

7-го вересня ц.р. сповниться один рік з дня смерти св. п. Патріярха Йосифа. Папа Іван Павло II, прощаючись у соборі Св. Софії у Римі з покійним Патріярхом Йосифом, сказав до його Коадьютора Блаженнішого Мирослава Любачівського зі знаменні слова: „Покійний боровся за справедливу справу", додавши до цього: „його треба цінити, бо він мужньо ставав в обороні прав своєї Церкви".

Свідчення Папи Івана Павла II є непроминального значення. Це ми повинні мати завжди на увазі. Варто, щоб і ми з нашої сторони також достойно і гідно свідчили про нашого непохитного Главу Церкви, Ісповідника Віри світлої пам'яті Патріярха Йосифа. Треба, щоби ми наші свідчення підтвердили своєю присутністю під час поминальних днів у Римі.

Для того , щоб могли достойно складати наші свідчення про св. п. Патріярха Йосифа, Львівський Крилос, за благословенням Патріярха Мирослава і Кардинала Любачівського, заплянував у річницю смерти Патріярха Йосифа відбути поминальні дні у Римі, які заплановано на 7-го до10-го вересня 1985року. Це особлива й виняткова нагода для паломництва до Риму, щоб поклонитись гробам українських святих і нашому Ісповідникові віри.

Підтримаймо добру ініціятиву Львівського Крилосу, щоб заплянованні поминальні дні пройшли святочно і величаво у молитовному дусі. Щоб у цих поминальних днях могли більше миряни взяти безпосередню участь, керівники мирянського руху поробили потрібні заходи і договорились з Українським подорожнім бюром Кобасниюка в Ню Йорку, яке випрацювало особливо догідну ціну. Потребування в Римі з снідачками і вечерями від 5-го до 13-го вересня ц.р., лет до Риму і поворот до Ню Йорку, виносить 855 американських долярів. Заохочуємо бажаючих скористати з цієї виняткової нагоди. Зголошення слід робити телефонічно негайно на число (212) 254-8779.

Совєтська...

(Закінчення зі стор. 1)

гедію людини, яка довго простувала стежкою до прірви. Її зупиняли, переконували, застерігали. За воєнні злочини покарали."

Кожній здороводумаючій людині відомо, що Ю. Шухевичеві минуло 52 роки в цьому ж 1985 році, отже він був у воєнні роки тільки дитиною і не міг брати безпосередньої участи не тільки у воєнних злочинах, але в жадній діяльності організаційного порядку.

„І коли, нарешті, людина озирнулася, — каже О.Савчук, — осмислила прожите — жахнулася. Від болю. Від жалю. Від того, що довго йшла не туди. Ось що він пише: 'Я Юрій Шухевич-Березинський... заявляю про свій останній розрив з українським націоналізмом і осуджую будь-яку націоналістичну діяльність, де і ким би вона не велася. Те про що я тут пишу, не є платою за одержану волю... Мій розрив з націоналізмом викликаний глибокою еволюцією в світогляді і переконаннях, що започаткувалися вже давно під впливом радянської дійсності, у зв'язку з крахом націоналістичних доктрин і спроб їх практичного втілення та загальної ворожості українського радянського народу до ідей націоналізму".

Далі О. Савчук переповідає, як то розкішно й багато живе сестра Юрія Марія і її чоловік — Трилевський Максим-Ігор „батьки якого були затятими націоналістами". Трагедія не сталася „ні з племінниками Степана Бандери, ні з багатьма іншими".

Щоб написати також дещо про батька Юрія КГБісти наводять це нібито „цитату" з листа, у якому говориться: „Я переконався — мій шлях — хибний... Я часто згадую свого батька... Я тепер ясно бачу, що він, як один з керівників ОУН, несе відповідальність за пролиту в ті роки кров тисяч безвинних людей. Його загибель, як і загибель багатьох таких, як він, по суті були марними".

У цитатах багато пропущень, а до статті долучено фотовітбитку тільки двох параграфів оригіналу. Стоїть, отже відкритим питання: чому КГБ покористувалося тільки вирваними цитатами, а не помістило цілої заяви, як, наприклад, у випадку Олеся Бердника й інших?

Ділимося сумною вісткою з Приятелями і Знайомими, що 24-го липня 1985 р. відійшов у Вічність по довгій і тяжкій недузі на 88-му році життя, наш Найдорожчий

БАТЬКО і ДІДО

бл. п.

ОМЕЛЯН КАРАПЕЦ

народжений на Волині, Україна.

ПОХОРОН відбувся 26-го липня 1985 р. в Дітройті з церкви св. Покрови.

В глибокому жалі залишились:

син — ОЛЕГ з дружиною РОКСОЛЯНОЮ
внуки — ПЕТРУСИК, ХРИСТЯ і АДРІЯНКА
сестра — ЛЮДМИЛА в Україні
ближча і дальша Родина в Америці і в Україні

Повідомляємо Родину, Приятелів і Знайомих, що 29-го липня 1985 р. відійшла у Вічність наша Дорога

МАМА, БАБУНЯ і ПРАБАБУНЯ

бл. п.

ОКСАНА ПОХОДЖАЙ

народжена 17-го вересня 1905 р. в с. Вербів, пов. Бережани, Зах. Україна.

ПАРАСТАС відбудеться в п'ятницю, 2-го серпня 1985 р., о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні Насевичів, при Френклин і Брави вул. у Філядельфії, Па.

ПОХОРОН у суботу, 3-го серпня 1985 р., о год. 9-ій ранку з катедри Непорочного Зачаття при Френклін вул. на цвинтар у Факс Чейсі, Па.

У глибокому смутку:

сини:
ГРИГОРІЙ з дружиною АННОЮ
ДМИТРО з дружиною НАСТЕЮ
ЯРОСЛАВ з дружиною МАРІЄЮ
сестри: в Україні
ІРИНА АНДРУХІВ
ПАРАСКЕВІЯ БЕЗДУХ
МАРІЯ СТИЧОК
ЕВДОКІЯ ФЕДЧИШИН з родинами
брати: в Україні
МИКОЛА ФЕДЧИШИН
ОЛЕКСА ФЕДЧИШИН з родинами
в Україні
та ближча і дальша Родина в Україні

Європа...

(закінчення зі стор. 2)

ій оборони. Проект ав. Європейські уряди певні, що Вуйко Сем юблячий вуйко і кри- тям не зробить, і все о старому. Коли б перейняла на свої більшу частину обо- військовий бюджет ЗСА міг би обійтись якими 160 більйонами річного ви- датку, замість нинішніх ко- ло 300 більйонів.

Важке становище: всякому ясно, що оборона Європи нуклеарною зброєю немислима, що зброя ця не забезпечує нині Європи від можливої совєтської агресії. Рішуче відстрашити со- вєтів від агресії можуть тільки комбіновані амери- кансько-європейські конвенціональні збройні сили. Америка не може післати до Европи більш ніж 300.000 війська, яке тримає там нині. А європейські держави не спішаться розбудовувати інтенсивно своїх конвен- ціональних сил. Що тоді робити Америці? Чи відтяг- нути американські дивізії?

Коли б застосувати до Европи таку „кінську" кура- цію і Європа не розгубилась би, а, взявшись „до купи", зорганізувала б власні збройні сили, — тоді постала б у Європі потуга сильніша від совєтської. І кількість населення (372 мільйони) і економічним потенціялом (2.6 трильйона валової продукції), не згадуючи про вищу технологію, нуклеарну зброю Велико- британії і Франції, та нас- танову населення, Европа загнала б Совєтський Союз у кут. Чому це не станеться? Чому, замість нарікати на Америку і критикувати її методи оборони Західньої Европи, сама Европа не подякує Америці за її дотепер- ішню оборону і не почне класти підвалини для власної своєї успішної обо- рони, а головно — все це без ризика нуклеарного голо- косту?

Чи не думають европейці часом так: якщо ви, амери- канці, допомогли в 1945 році пороти совєтам у світ- ову потугу і віддали боль- шевикам на поталу стільки Европи, то давайте собі тепер з ними раду самі і несіть головну відповіді- дність за оборону світу від совєтської агресії! В Европі ви бороните — у першій лінії — Америку перед зали- вом світу москвинами, — то бороніть її тепер! Але боро- ніть розумно, не хитайтесь і не заганяйтесь у риториці. За словами мусять іти діла, а у вас не все так! А підкоря- тись вам у всьому теж не будемо, бо не бачимо у вас великого хисту у ваших пересправах із москалями! Тому не завжди рахуйте на нашу підтримку!

Годі говорити про дизгармонію між Америкою й Европою, але нема і великої поміж ними гармонії. А це на совєтський млин вода... А головно: зелене поле для пропаганди.

УКРАЇНСЬКЕ ПАТРІЯРХАЛЬНЕ ТОВАРИСТВО у ЗСА
організує подорож на

ПОМИНАЛЬНІ ДНІ В РИМІ
В ПЕРШУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
СВ. П.
БЛАЖЕННІШОГО ПАТРІЯРХА ЙОСИФА
5 до 13 ВЕРЕСНЯ 1985 р.

ЦІНА $855.00 від особи включає: Відлет з НЮ ЙОРКУ

транспортацію чартеровими летами Ню Йорк-Рим-Ню Йорк, нічліги в Domus Pacis зі сніданками та вечерями, перевози автобусом та обслуги провідника.

Зголошення зі завдатком $150.00 принимається до 31-го ЛИПНЯ у бюрі туристичної агенції

KOBASNIUK TRAVEL INC.
157 Second Avenue, New York, N.Y. 10003
(212) 254-8779
Vera Koubasniuk-Shumeyko, President

Увага! Увага!

Плянується будувати ОДНО- або ДВО-СПАЛЬНЕВІ
"CONDOMINIUM-CONDO"
в ГАНТЕРІ, Н. Й.,
Близько української церкви св. Івана Хрестителя.
Заінтересованих проситься зголошуватись на:
P.O. Box 894, Hunter, N.Y. 12442
з поданням своєї адреси і телефону.

КАРПАТСЬКИЙ ЛЕЩЕТАРСЬКИЙ КЛЮБ в НЮ ЙОРКУ
впаштовує з доручення
УКРАЇНСЬКОЇ СПОРТОВОЇ ЦЕНТРАЛІ АМЕРИКИ І КАНАДИ

ТЕНІСОВІ та ПЛАВАЦЬКІ ЗМАГАННЯ

в днях 30 і 31-го серпня та 1 і 2-го вересня 1985 року
(Labor Day Weekend)

на кортах СОЮЗІВКИ

ТЕНІСОВІ ЗМАГАННЯ

ЗА ІНДИВІДУАЛЬНІ ПЕРШОСТІ
УКРАЇНСЬКОЇ СПОРТОВОЇ ЦЕНТРАЛІ АМЕРИКИ і КАНАДИ на рік 1985
І ЗА ЧАШІ
УНСоюзу, Союзівки, Свободи, (в тому пропам'ятна чаша інж. Б. Рака), Українського Тижневика і п-ні Марії Душник
та грошові нагороди
в поодинокій грі:

ЖІНОК І ЖІНОК (35 р. і вище), ЧОЛОВІКІВ, МОЛ., СЕНЬЙОРІВ (35-44), СЕНЬЙОРІВ (45 і 55 р.), ЮНАЧОК, ЮНАКІВ (18, 16, 14, 12 і нижче р.)

Зголошення до змагань враз із вписовим по $15.00 приймає:

MR. ROMAN RAKOCZY, Sr.
158 Manor Avenue, Cohoes, N.Y. 12047

до 22-го серпня 1985 р. Зголошення одержані після 22-го серпня не будуть взяті до уваги турнірової комісією.

ТУРНІРОВА КОМІСІЯ:

Р. Ракочий, ст., З. Снилик, Ю. Савчак, д-р З. Матківський, О. Кизик, О. Поповичі.

ПОРЯДОК ЗМАГАНЬ:

П'ятниця, 30-го серпня — год. 1:00 по пол. на Союзівці: елімінаційна рунда чоловіків. Змагуни, які мусять змагатися в цій рунді одержать окремі повідомлення від проводу турніру до суботи, 22-го серпня.

Субота, 31-го серпня — год. 8:30 рано на Союзівці:

1-ша рунда юначок (всі групи), сеньйори (35 р. і 45 р.) та жінок. Год. 8:30 рано в Ню Полц: 1-ша рунда чоловіків. Год. 10:30 на Союзівці: 1-ша рунда юнаків (всі групи) год. 10:30 в Ню Полц: турнір переможених. Год. 3:30 по пол. на Союзівці: 1-ша рунда сеньйорів (55 р.).

Час та місце дальших змагань назначить провідник змагань Р. Ракочий, ст.

Змагуни групи чоловіків, вилосовані до елімінаційної рунди на п'ятницю, які не зможуть приїхати в цей день, як рівнож ті, що відпадуть в елімінаційних, можуть змагатись в групі переможених.

З уваги на короткий час турніру та велике число учасників, змагуни можуть голосить тільки до одної конкуренції, яку зазначать точно на реєстраційнім листку.

на басейні СОЮЗІВКИ

Субота, 31-го серпня 1985 року, о год. 11-ій вранці

ПЛАВАЦЬКІ ЗМАГАННЯ

за ПЕРШОСТІ УСЦАК-у та за ТРОФЕЇ і НАГОРОДИ УНСоюзу

у слідуючих конкуренціях для хлопців і дівчат:

8-10 — 11-12 років

25 м. — довільним
50м. — довільним
25 м. — горіпиць
25 м. — грудним
25 м. — метеликом
4 х 25 м. гінці — довільним

13-14 років

50 м. — довільним
100 м. — довільним
50 м. — горіпиць
50 м. — грудним
50 м. — метеликом
100 м. — змінним
4 х 50 м. гінці — довільним

15 років і вище

50 м. — довільним
100 м. — довільним
50 м. — горіпиць
50 м. — грудним
50 м. — метеликом
100 м. — змінним
4 х 50 м. гінці — змінним

Змагуни (-ки) можуть брати участь у 3-ох індивідуальних конкуренціях і один раз в гінцях.

Зголошення до змагань приймається в суботу, 31 серпня, від години 9:30 ранку над басейном. Вписове $2.00 від особи.

Провід змагань: РОМАН СЛИЖ, ОЛЕСЬ НАПОРА, ЮРІЙ ГРАБ, ЯРОСЛАВ РУБЕЛЬ, ХРИСТИНА КУШНІР, ІРЕНА СЛИЖ, МАРКО КРИШТАЛЬСЬКИЙ, БОГДАН і ІВАННА ЯЦІВ, ІГОР СОХАН.

У змаганнях можуть брати участь змагуни (-ки), яких Т-ва є членами УСЦАК.

РЕЄСТРАЦІЙНИЙ ЛИСТОК — ДЛЯ ТЕНІСУ ТІЛЬКИ
ПРОСИМО ВИТЯТИ та ВИСЛАТИ РАЗОМ З ОПЛАТОЮ $15.00
(Зголошення без вписового не приймається)

1. Ім'я і прізвище .....
2. Адреса (по-англійськи) .....
3. Телефон .....
4. Дата народження .....
5. Конкуренція та група в якій змагун хоче брати участь .....
6. Клюбова приналежність .....

Чеки виставляти на: KLK, American Ukrainian Sports Club

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

УСВТ „Ч. Січ" - Юніон Ленсерс С.К. 2:1

Продовжуються розгрив- ки копаного м'яча за чашу і фінансову нагороду фірми ДАЗ.В II-ій рунді змагань, що відбулася в п'ятницю вечором, 19-го липня ц.р., „Ч. Січ" здобула другу за порядком перемогу, цим разом з сильним німецьким клюбом, віцечемпіоном І-ої дивізії Космополітальної Ліги Юніон Ленсерс, вислід 2:1. Звітова зустріч пройшла бурхливо, шкот- ські футболісти, що майже ввесь виступають у складі тої дружини, привертали на себе увагу суддів поведін- кою, якою заслужили три попередження жовтою кар- кою і одне червоною - усу- нення з гри.

В 10-ій хвилині після пер- ших суддя остаточно при- знав змагання при вислід 2: для „Ч.Січі", коли усу- нений з гри змагун Юніон Ленсерс заатакував і побив футболіста „Ч. Січі" С. Са- бія і його треба було від- савити до шпиталю. Цей прикрий інцидент завдав чорного вступу і клопоту клюбові Юніон Ленсерс, який є одним із спонзорів цього турніру. В минулому році змагань брав участь у вишкіл- ках в Спортовій Школі Т- ва виступав рівночасно в юацьких дружинах копа- ного м'яча і відбиванки, пізніше в репрезентативних дружинах „Ч.Січі" в обид- вох ділянках. Під сучасну пору Ігор комплектує склад чоловічої дружини, яка роз- почне виступи в жовтні. Очі і тільки серйозні кан- дідати до тієї дружини мо- жуть голоситися до про- відника вечорами на число телефону (201)989-1772.

Новим провідником і тре- нером жіночої дружини „Ч. Січі" затверджено Ігоря Тфеля, який недавно при- був з України.

Як і до чоловічої, до жіно- чої дружини можуть голо- ситися тільки серйозні кан- дидатки, що прагнуть учи- тися й змагатися в цій, під сучасну пору популярній ділянці спорту в ЗСА і взагалі у світі. Зголошення приймається вечорами між годинами 9:30 - 10:30 на число телефону (201) 740- 0147.

УСК Ню Йорк - Коледж Пойнт С.К. 3:1

В інших і вирішальних змаганнях за чашу II-ої ди- візії Космополітальної Ліги перша дружина УСК впев- нено перемогла вислідом 3: і цим самим здобула чашу. В перших змаганнях наші футболісти зазнали поразки 2:3, отже кінцевий вислід тієї серії став 5:4, завдяки якому УСК гідно завершив цьогорічний се- зон, здобувши вже перед тим І-ше місце в своїй дивізії і ваванс до І-ої, в якій буде змагатися наша дружина в черговому сезоні.

Ведення 1:0 здобули німці, але ще до перерви Мартінез з подачі Чарного вирівняв вислід 1:1. В 60-ій хвилині Данило Гіральдо здобув для УСКведення 2:1 і цей же змагун з подачі Альвеса в 70-ій хвилині встановив ви- слід зустрічі 3:1. В цій важ- ливій грі на відзначення заслужили в першу чергу воротар Ксавер, жертвен- ний помічник Андрій Ми- цак і граючий тренер-мена- джер Степан Коваленко. Тепер наша дружина підго- товляється до нового сезо- ну у вищому „світі", тобто в І-ій дивізії Космополіталь- ної Ліги, де виступають, між іншими, такі знані пів- професійні клюби як Юні- он Ленсерс, Берген Кікерс, БВГотчі, Гоя С.К., Хорва- тський С.К. і ін.

Склад УСК: Ксавер, Чар- ний, Нюгоф, Жовтий, Па- ласійо, Мицак, Ляскано, Мартінез, Альвез, Ферарі, П. Коваленко, С.Коваленко, Гупало, Зінкевич, Франко. Провідник і тренер С. Кова- ленко, заступник О. Вербицький.

ВІСТКИ З УКРАЇНИ

Українські шахісти в турнірах претендентів

Так і кортить цей коротенький звіт розпочати з радісного повідомлення про те, що від нашої республіки в турнірах претендентів і пре- тенденток виступатимуть четверо. Так започаткував свою кореспонденцію в „Спортивній Газеті" ч. 83 з 1 липня ц.р. спортовий звітодавець А. Турянський. Це вперше в історії, це незапе- речний успіх української шахової школи, - відмітив Турянський в черговому реченні.

Першою продовжує автор, право виступати у змаганнях претендентів заво- ювала Лідія Семенова. Потім - Олександер Білявсь- кий. Складним виявився шлях Олександра Чернина. Стрімко і впевнено, верто- літним десантом прибула в бойовий табір Марта Лі- тинська. Та лірика лірикою, а тепер нашому чоловічо- жіночому квартетові (де кожен, коли вже бути до кінця послідовним, повинен проспівати власне сольо) надається невеликий час для того, щоб перевести поліс, підремонтувати й змастити бойову форму, перевірити, чи не вкралася іржа на вороненій сталі дебютів та заготовок і... уклас- ти таємний план сходження.

Турянський слушно від- мітив „незаперечний успіх української шахової школи". „На жаль, цей успіх, як і дальша участь цих україн- ських талантів в грах за світовий чемпіонат, буде записаний на конто „старш- шого брата". Та про це Ту- ранському не можна писати.

Олександер Білявський і Марта Літинська — вихо- ванці славної шахової шко- ли у Львові, з якої вийшов цілий ряд шахових май- стрів, в цьому числі Олег Романишин.

(от)

Тенісові турніри на Союзівці

Тенісова ланка УСЦАК, під проводом інж. Ро- мана Ракочого, ст., подає до відома, що на літній сезон на Союзівці заплановані такі турніри:

10-11-го серпня — Подвійні ігри
30-го серпня - 2-го вересня — УСЦАК крайові
14-15-го вересня - Запрошеневий УНС
28-29-го вересня Подвійні ігри Пласт
12-13-го жовтня — КЛК.

● HELP WANTED ●

ПОШУКУЄТЬСЯ
КУХАРІВ на СОЮЗІВКУ
Голоситись —
Soyuzivka UNA Estate
Kerhonkson, N.Y. 12446 Tel.: (914) 626-5641

На прощі...

(Закінчення зі стор. 2)

Оглянувши частинно реставровані руїни базиліки, які видно вже здалеку, прямуємо далі у поблизькі мальовничі гори, щоб побачити дім Пречистої Діви. Традиція, що там Вона жила і уснула, передавалась в ефезьких християн з покоління в покоління. Це зовсім природно, що св. Іван вибрав це місце, сім кілометрів від міста у недоступних горах, щоб берегти Пречисту від усяких напастей і переслідувань. Минулого століття цю традицію підтверд- дила теж наука. За допомогою книжки монахині Анни Еммеріх, що докладно описала те місце, хоч там і не була, археологи знайшли і розкопали фундаменти дому з римських часів, а над ними залишки вже пізніше добудо- ваної візантійської капліці. Будинок відбудовано і він тепер під опікою ізмірського єпископа. Відтоді це місце відвідує багато людей і прочан; були тут теж Папи Павло VI і Іван Павло II.

Виїжджаємо нагору доброю дорогою, що її проклав турецький уряд 30 років тому, а також спорудив тут паркувальну площу і крамницю. До дому Пречистої входимо з глибоким зворушенням та, засвітивши свічечки перед Її престолом, молимось щиро, благаючи Її святого покрову. Потім ще набираємо джерельної води, що витікає біля дому Пречистої та за віруванням місцевих християн і мусулман має чудодійну силу, і вибираємось в поворотну дорогу. Це наш останній день в Туреччині. За півгодини ми вже у невеликій пристані Кушадасі, звідки судном відпливаємо на недалекий грецький остров Самос. Поволі зникають у далині береги країни семи церков...

Світанок застав нас уже на кораблі, що курсує поміж грецькими островами, і ми провели ввесь день у плавбі по Егейському морі. Дехто любувався красою казкових панорам островів, а дехто, куняючи, відпочивав по трудах подорожі. Під вечір корабель причалив до Пірею — атенської пристані. Тут в Атенах задержуємось два дні, щоб оглянути місто, а передусім побувати на Акрополі, відвідати найстаршу візантійську церкву, нову катедру, музей, зокрема музей візантійського і християнського мистецтва. Була теж нагода охочим поїхати до недалекого Коринту і Мікен, хоч дехто рішив провести цей час у крамницях відомої дільниці „Манастеракі", де можна дешево купити ручно в'язані суконки, гаптовані блюзки, взуття, золоту біжутерію тощо.

У суботу, 22-го вересня, більшість нашої групи виїздила з Атен автобусом у північну Грецію і далі на чернечу гору Афон. Але для малої горстки з шести осіб, у якій була і я, проща кінчалася уже сьогодні. Жаль, що все добре пролітає так швидко. Ми сердечно прощалися одні з одними, бо на протязі тритижневого спільного життя у мандрівці стали собі близькими, наче рідними.

По полудні ми відлетіли літаком швайцарської летун- ської лінії до Цюріху, а там, переспавши ніч у готелі, полетіли далі до Торонто. Додому везли зі собою ще свіжі враження усього прекрасного побаченого і пережитого, що глибоко закарбувались у нашій пам'яті і залишаться там уже з нами назавжди.

TRADITIONAL UKRAINIAN COOKERY
by Savella Stechishin.
TRADITIONAL UKRAINIAN COOKERY by Savella Stechishin (Handling and postage charges included) — $16.00.
New Jersey residents add 6% sales tax
SVOBODA BOOK STORE
30 Montgomery Street
Jersey City N.J. 07302

● SERVICE ●

UKRAINIAN TYPEWRITERS
also other languages complete line of office machines & equipment.
JACOB SACHS
251 W. 98th St.
New York, N. Y. 10025
Tel. (212) 222-6683
8 - 11 A.M. 7 days and nights.

● РОЗШУКИ ●

РОЗШУК:
ВІРУ ЛЕВИЦЬКУ з України
(VIRA LEVISKI)
що споріднена з вищими церковними дівчами, ще з перед Другої світової війни, шукає її **приятелька-француженка** з Франції, на ім'я:
Mlle. Constans Mary-Louise
29 Boulevard de la Republique
12400: St. Affrique, France.
Пошукувана Віра Левицька в неї мешкала від 1943 р. до 1947. Хто знав би про п. Віру Левиць- ку, або вона сама, прошу писати на слідуючу адресу:
L'abbe Pryjma Wasyl
27. Rue Adolphe Coll
Boite Postal 3168
31027, Toulouse Cedex, France

● РІЗНЕ ●

ПАМ'ЯТНИКИ
з різних гранітів, ставимо на цвинтарях св. Андрія в Бавнд Бруку, св. Духа в Гемптонбур- гу, та інших.
ВІДОМА СОЛІДНА ФІРМА
Cypress Hills Monuments
Власник — українець
ВОЛОДИМИР БІЛЯНСЬКИЙ,
К. М. КАРДОВИЧ і О. ЛОБАЧЕВСЬКА
800 Jamaica Avenue
Brooklyn, N.Y. 11208
Tel.: (718) 277-2332
Відкрито кожного дня, в суботу включно, від 9 - 5 по пол., в неділю від 10-4 по пол.
На бажання і для вигоди клієнтів радо заїдемо до Вашого дому з проектами й порадами.

TRADITIONAL UKRAINIAN COOKERY
by Savella Stechishin.

Вступайте в члени УНС

Лавка Company DEPARTMENT STORE
48 East 7th St.
Tel. GR 3-3550, New York, 10003
ВСІ НОВІ ЦІННІ КНИЖКОВІ ВИДАННЯ ВИ ОДЕРЖИТЕ в АРЦІ.

● FOR SALE ●

All modern
DINER-RESTAURANT
Short Line Bus Terminal. Sales volume in ex- cess of $550.000. Seats 165 people. Located 85 miles North of NYC on a very busy hi-way. Owner wishes to retire. Call or write for de- tails. **Sprague & Killeen, Inc., 116 Canal Street, Ellenville, N.Y. 12428. Phone — Days: 914-647-9100. Nights & Weekends: 914-647-5205.**

НА ПРОДАЖ
ПАРЦЕЛІ
під будову хат у Лігайтоні, Па., мало української оселі ім. О. Ольжича. Теп.:
Ю Цегельський,
(215) 867-0895
або Х. Ганас, (215) 377-3383

● FUNERAL DIRECTORS ●

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Займається похороном в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
КОНТРОЛЬОВАНА ТЕМПЕРАТУРА
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y. 10009
(212) 674-2568

LYTWYN & LYTWYN
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга ЦИРА і ЧЕСНА. Our Services Are Available Anywhere in New Jersey. Також займаємося похороном на цвинтарі в Бавнд Бруку і перенесенням Тлінних Останків з різних країн світу.
UNION FUNERAL HOME
1600 Stuyvesant Avenue
(corner Stanley Terr.)
UNION, N.J. 07083
(201) 964-4222

SENKO FUNERAL HOME
213 Bedford Ave., Brooklyn, N.Y.
(212) 388-4416 or (516) 481-7460

HEMPSTEAD FUNERAL HOME
89 Peninsula Blvd., Hempstead, L.I.
24 HOURS A DAY.